

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

til Den europeiske
unions tidende

Nr. 23

16. årgang

7.5.2009

	I EØS-ORGANER	
	1. EØS-rådet	
	2. EØS-komiteen	
	3. Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4. Den rådgivende komité for EØS	
	II EFTA-ORGANER	
	1. EFTA-statenes faste komité	
	2. EFTAs overvåkningsorgan	
2009/EØS/23/01	Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 368/06/COL av 29. november 2006 angående salg av den islandske statens andeler i Sementsverksmiðjan hf. (Island)	1
	3. EFTA-domstolen	
	III EF-ORGANER	
	1. Rådet	
	2. Kommisjonen	
2009/EØS/23/02	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5380 – Air France-KLM/Royal Air Maroc/JV) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte.	12
2009/EØS/23/03	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5496 – Vattenfall/Nuon)	13
2009/EØS/23/04	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5507 – Q-Cells/Good Energies/NorSun/Sunfilm) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte.	14
2009/EØS/23/05	Statsstøtte – Nederland – Statsstøtte C 5/09 (tidl. N 210/08) – Fritak for miljøavgift for keramikkprodusenter i Nederland – Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2	15
2009/EØS/23/06	Statsstøtte – Frankrike – Statsstøtte C 17/07 (tidl. NN 19/07) – Regulerte strømpriser i Frankrike – Forlenging av ordningen – Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2	15

2009/EØS/23/07	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av artikkel 16 nr. 4 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1008/2008 om felles regler for drift av ruteflyging i Fellesskapet – Forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging (Spania)	16
2009/EØS/23/08	Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner (Kunngjøring i forbindelse med søknad om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt ”Chevry-lisensen”)	16
2009/EØS/23/09	Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner (Kunngjøring i forbindelse med søknad om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt ”Obernai-lisensen”).	17
2009/EØS/23/10	Innbydelse til å sende inn forslag – EACEA/06/09 – Programmet ”Livslang læring” – Støtte til å utvikle og gjennomføre det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner (EQF), herunder nasjonale og sektorbaserte rammeverk for kvalifikasjoner.	18
2009/EØS/23/11	Innbydelse til å sende inn forslag – EACEA/07/09 – Programmet ”Livslang læring” – Støtte til europeisk samarbeid innenfor utdanning og opplæring.	20

3. Domstolen

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN
nr. 368/06/COL

2009/EØS/23/01

av 29. november 2006

angående salg av den islandske statens andeler i Sementsverksmiðjan hf.

(Island)

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN⁽¹⁾ HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽²⁾, særlig artikkel 61 til 63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽³⁾, særlig artikkel 24,

under henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 og nr. 2 samt protokoll 3 del II artikkel 4 nr. 2, 4 nr. 4 og artikkel 7 nr. 2,

under henvisning til Overvåkningsorganets retningslinjer⁽⁴⁾ for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62,

under henvisning til Overvåkningsorganets vedtak av 14. juli 2004 om gjennomføringsbestemmelsene omhandlet i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 27,

etter å ha oppfordret interesserte parter til å inngi kommentarer i henhold til disse bestemmelser i forbindelse med vedtak nr. 421/04/COL⁽⁵⁾ og vedtak nr. 367/06/COL⁽⁶⁾,

og ut fra følgende betraktninger:

I. FAKTISKE FORHOLD

1. Framgangsmåte

Islands delegasjon til Den europeiske union oversendte ved brev av 19. august 2003 et brev fra det islandske finansdepartementet av 19. august 2003 der islandske myndigheter meldte om salg av statens aksjer i foretaket Sementsverksmiðjan hf., i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3. Begge brev ble mottatt av og registrert hos Overvåkningsorganet samme dag (dok.nr. 03-5685 A).

17. desember 2003 rettet foretaket Aalborg Portland Íslandi ehf. en klage til Overvåkningsorganet i forbindelse med vilkårene ved den islandske statens salg av sine aksjer i Sementsverksmiðjan hf. Dette brevet ble mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 23. desember 2003 (dok.nr. 03-9059 A). Klageren ba om at denne klagen måtte behandles samtidig med regjeringens melding om salget.

⁽¹⁾ Heretter kalt Overvåkningsorganet.

⁽²⁾ Heretter kalt EØS-avtalen.

⁽³⁾ Heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen.

⁽⁴⁾ Retningslinjer for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen, vedtatt og utferdiget av EFTAs overvåkningsorgan 19. januar 1994, kunngjort i EFT L 231 av 3.9.1994 og EØS-tillegget nr. 32 av 3.9.1994, sist endret 25. oktober 2006. Heretter omtalt som retningslinjene for statsstøtte.

⁽⁵⁾ EFTAs overvåkningsorgans vedtak nr. 421/04/COL av 20. desember 2004 med hensyn til salg av den islandske statens aksjer i foretaket Sementsverksmiðjan, kunngjort i EUT C 117 av 19.5.2005, s. 17, og EØS-tillegget til EUT nr. 24 av 19.5.2005.

⁽⁶⁾ EFTAs overvåkningsorgans vedtak nr. 367/06/COL av 29. november 2006 med hensyn til statsstøtte i forbindelse med den islandske stats overtakelse av pensjonsrelaterte forpliktelser fra Sementsverksmiðjan, ennå ikke kunngjort.

Etter brevveksling med de islandske myndigheter⁽⁷⁾ underrettet Overvåkningsorganet ved brev av 21. desember 2004 om sitt vedtak om å innlede behandling i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 med hensyn til salg av den islandske stats aksjer i Sementsverksmiðjan hf. (dokument nr. 296878).

Overvåkningsorganets vedtak nr. 421/04/COL om å innlede fremgangsmåte for formell granskning, ble kunngjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*⁽⁸⁾. Overvåkningsorganet oppfordret interesserte parter til å sende sine merknader. Islandske myndigheter oversendte sine kommentarer til dette vedtaket ved brev av 24. februar 2005 (dokument nr. 311243). 20. juni 2005 mottok Overvåkningsorganet kommentarer fra Íslenskt sement ehf., kjøperen av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. (dokument nr. 323552). Den 2. september 2005 innga Aalborg Portland Íslandi ehf. ytterligere kommentarer (dokument nr. 333018).

Overvåkningsorganet ba om bistand fra en uavhengig takstmann, førsteamanuensis Erlend Kvaal ved Handelshøyskolen BI i Oslo, for å fastslå om salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. hadde funnet sted i henhold til markedsinvestor-prinsippet. På grunnlag av den uavhengige takstmannens første vurdering av informasjonen om salget som var tilgjengelig for Overvåkningsorganet, ble det 12. juli 2005 sendt en anmodning til islandske myndigheter om ytterligere opplysninger (dokument nr. 326295). Islandske myndigheter svarte ved brev fra Den islandske delegasjon til EU av 31. august 2005, som oversendte et brev fra Finansdepartementet datert 30. august 2005. Dette brevet ble mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 1. september 2005 (dokument nr. 332274).

En ytterligere anmodning om opplysninger ble sendt til islandske myndigheter 28. oktober 2005 som del av den formelle undersøkelsen (dokument nr. 347691). Deretter ble det avholdt et møte i Brussel 23. november 2005 mellom representanter for Overvåkningsorganet, islandske myndigheter, Sementsverksmiðjan hf. og en av investorene som deltok i konsortiet som overtok statens aksjer. Den uavhengige takstmannen som Overvåkningsorganet hadde engasjert deltok også på møtet.

Ved brev av 6. desember, mottatt og registrert hos Overvåkningsorganet 7. desember 2005 (dokument nr. 353483) oversendte Den islandske delegasjonen til EU et brev fra Finansdepartementet datert 2. desember 2005, med svar på den ovennevnte anmodningen om opplysninger samt en del spørsmål som kom opp under møtet.

Den uavhengige takstmannen framla 31. januar 2006 sin rapport til Overvåkningsorganet om hvorvidt salget av den islandske statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. hadde funnet sted på markedsmessige vilkår (dokument nr. 360438).

Overvåkningsorganet sendte 16. februar, 9. mars og 4. august 2006 brev til islandske myndigheter med anmodning om ytterligere opplysninger og klargjøring av momenter som fortsatt var uklare (dokument nr. 363213, 365145 og 383227). Islandske myndigheter svarte ved brev av henholdsvis 20. februar, 19. april og 25. september (dokument nr. 363608, 370425 og 390092).

Saken ble drøftet 12. oktober 2006 på det årlige pakkemøtet om statsstøtte i Reykjavik. Som oppfølging etter dette møtet sendte islandske myndigheter 2. november 2006 et brev til Overvåkningsorganet (dokument nr. 396476).

29. november 2006 gjorde Overvåkningsorganet vedtak nr. 367/06/COL om å utvide den formelle undersøkelsen som ble innledet gjennom Overvåkningsorganets vedtak nr. 421/04/COL. Utvidelsen av undersøkelsen gjelder statens overtakelse av pensjonsrelaterte forpliktelser i Sementsverksmiðjan hf. som del av klargjøringen for salg. Gjennom dette vedtaket avslutter Overvåkningsorganet den formelle granskningen i forbindelse med salget av den islandske stats aksjer i Sementsverksmiðjan hf. til investorgruppen Íslenskt sement ehf. for en pris av ISK 68 millioner. Den formelle granskningen av de andre elementene i saken fortsetter.

2. Beskrivelse av tiltakene som er vurdert i forbindelse med dette vedtaket

Det statseide foretaket Sementsverksmiðjan hf. hadde i praksis monopol på markedet for sement på Island inntil en importør av sement fra Danmark trådte inn på markedet i 2000. Det ser ut til at

⁽⁷⁾ For nærmere opplysninger om de forskjellige brevvekslinger mellom Overvåkningsorganet og islandske myndigheter henvises til Overvåkningsorganets vedtak 421/04/COL om å innlede formell behandling.

⁽⁸⁾ Se fotnote 5.

Sementsverksmiðjan hf. kom i økonomiske vansker som følge av den nye konkurransesituasjonen, og begynte å gå med tap. Under disse omstendigheter besluttet staten i 2003 å selge sine aksjer i selskapet⁽⁹⁾. Statens kunngjøring lød som følger: *"Privatiseringsnemnda og industriministeren har til hensikt å selge alle aksjer som staten for øyeblikket eier i Sementsverksmiðjan hf., pålydende ISK 450 000 000, til en eller flere investorer. Dette tilsvarer 100 % av aksjekapitalen i selskapet. Det forventes at kjøpet vil bli betalt kontant. En investor søkes som er interessert i å fortsette driften av selskapet, styrke det og bidra til sunn konkurranse på det islandske byggemarkedet."*

2. oktober 2003 undertegnet Industridepartementet, på vegne av den islandske regjering, en aksjekjøpsavtale med investorgruppen Íslenskt Sement ehf. Denne avtalen innebar at staten, som eide 100 % av aksjene i Sementsverksmiðjan hf., solgte dem til Íslenskt Sement ehf. til en pris av ISK 68 millioner.

Samtidig ble det inngått en separat avtale mellom Sementsverksmiðjan hf. og det islandske finansdepartementet. I henhold til denne avtalen kjøpte den islandske stat visse driftsmidler og finansmidler som var overflødige for sementproduksjon, fra Sementsverksmiðjan hf. til en pris av ISK 400 millioner. Inntektene ble brukt til å betale foretakets utestående gjeld.

I henhold til artikkel 4 i aksjekjøpsavtalen mellom den islandske regjering og Íslenskt sement ehf. overtok den islandske staten pensjonsforpliktelsene Sementsverksmiðjan hf. hadde påtatt seg som følge av en avtale mellom Finansdepartementet og Statsansattes pensjonsfond.

Med andre ord ble disse eiendelene og forpliktelsene tatt ut av selskapet som Íslenskt sement ehf. kjøpte aksjene i.

Det er denne transaksjonen, salget av Sementsverksmiðjan hf. til Íslenskt sement ehf., som er emnet for dette vedtaket. Den formelle undersøkelsen i forbindelse med andre påståtte statsstøttetiltak til fordel for Sementsverksmiðjan hf. som ble innledet ved vedtak nr. 421/04/COL er gjennom vedtak 367/06/COL blitt utvidet til å omfatte statens overtakelse av selskapets pensjonsforpliktelser, noe som vil bli behandlet i et annet vedtak.

3. Grunner til å innlede den formelle undersøkelsen

Når det gjelder statens salg av 100 % av sine aksjer i Sementsverksmiðjan hf., stilte Overvåkningsorganet i sitt vedtak nr. 421/04/COL om å innlede formell undersøkelse, spørsmål om den aktuelle saken falt inn under retningslinjene for statsstøtte kapittel 18B om offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger. Overvåkningsorganet anså at staten ikke bare solgte grunn og bygninger, men sine aksjer i et heleid foretak.

Overvåkningsorganet var også i tvil om salget hadde funnet sted i henhold til markedsinvestorprinsippet. Det var uklart om staten tok hensyn til andre faktorer enn ren økonomisk avkastning av transaksjonen under forhandlingsprosessen, og følgelig om prisen som ble oppnådd ved salget gjenspeilet foretakets markedsverdi.

Sammen med meldingen om transaksjonen framla islandske myndigheter en verdivurdering av Sementsverksmiðjan hf. foretatt av en uavhengig takstmann, på grunnlag av likvidasjonsverdien. I sitt vedtak om å innlede formell undersøkelse stilte Overvåkningsorganet spørsmål ved om verdien av et foretak under drift kunne antas å være identisk med likvidasjonsverdien, som er basert på antakelsen om at driften opphører. Overvåkningsorganet anså at dersom markedsverdien av 100 % av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. var høyere enn prisen på ISK 68 millioner betalt av Íslenskt sement ehf., ville staten ha solgt selskapet til under markedspris. Statsmidler i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 ville da vært involvert, i form av inntekter som det ble gitt avkall på, ettersom staten ville ha oppnådd en lavere pris enn en privat operatør som opptrådte på markedsmessige vilkår ville ha fått for de samme eiendelene.

4. Merknader fra islandske myndigheter

Ved brev av 23. februar 2005 sendte islandske myndigheter sine merknader til Overvåkningsorganets vedtak om å innlede formell undersøkelse i forbindelse med salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf.

⁽⁹⁾ Brev fra islandske myndigheter av 19. august 2003, s. 3.

Islandske myndigheter framhevet at en av de viktigste årsakene til kravet om at sementproduksjonen skulle fortsette, var å heve verdien av Sementsverksmiðjan hf. når selskapet ble solgt til en tredjepart. Islandske myndigheter kommenterte at: *"Dersom det ikke hadde vært noe slikt vilkår, ville kostnadene ved sanering av området inntre straks for kjøperen. På grunn av vilkåret om at sementproduksjon skulle fortsatte, forble denne kostnaden latent. Videre er det verdt å merke seg at kravet ble framforhandlet med kjøperne og innlemmet i aksjekjøpsavtalen bare som en intensjon fra kjøpernes side om å fortsette driften av Sementsverksmiðjan hf. så lenge det er økonomisk lønnsomt. Staten kan ikke pålegge kjøperne å drive selskapet dersom det ikke er økonomisk lønnsomt. Dette kan ikke ses som bevis på at staten tok hensyn til andre faktorer enn økonomisk avkastning."*

Etter islandske myndigheters oppfatning er det, som det også framgår av Overvåkningsorganets retningslinjer, bare tale om statsstøtte dersom det ikke foreligger objektive grunner til med rimelighet å forvente at en investering vil gi en god avkastning som ville blitt akseptert av en privat investor som investerer i et sammenlignbart privat foretak på normale markedsvilkår.

Islandske myndigheter kommenterte at: *"I lys av det ovennevnte kan det ikke hevdes at det ikke fantes objektive grunner for staten til å tro at salget av Sementsverksmiðjan ikke skulle gi staten en tilfredsstillende avkastning. Tvert imot kunne staten, etter forhandlinger med kjøperne, forvente en kjøpspris for selskapet som lå betydelig over markedsverdien. Følgelig må man konkludere med at staten ikke fikk lavere avkastning enn en privat operatør som opptrer på markedsmessige vilkår, ville få for de samme eiendelene. Staten opptrådte derfor i samsvar med prinsippet om normal markedsatferd. Det påligger Overvåkningsorganet å vise at staten ikke kunne forvente en rimelig avkastning. Ettersom dette ikke er påvist, og etter statens oppfatning ikke kan påvises, må konklusjonen bli at staten har opptrådt i samsvar med prinsippet om normal markedsatferd."*

I meldingen om transaksjonen argumenterte islandske myndigheter med at selskapets verdi tilsvarte likvidasjonsverdien. Likvidasjonsverdien av Sementsverksmiðjan hf. var blitt anslått til ISK -46,5 millioner uten at det var tatt hensyn til kostnadene ved sanering av anlegget i Akranes. I vedtaket om å innlede formell undersøkelse uttrykte Overvåkningsorganet tvil om markedsverdien av et foretak som ble solgt som et foretak i drift, kunne fastsettes ved å bruke likvidasjonsverdien. I sine kommentarer til Overvåkningsorganets vedtak om å innlede formell undersøkelse, viste islandske myndigheter videre til kontantstrømanalysene som var sendt til Overvåkningsorganet. Særlig viser man til kontantstrømanalysen som var vedlagt brevet av 23. februar 2005, der markedsverdien av Sementsverksmiðjan hf. anslås til ISK -1,5 milliarder. På denne bakgrunn anså islandske myndigheter at verdien av Sementsverksmiðjan hf. som et foretak i drift var betydelig lavere enn likvidasjonsverdien.

Islandske myndigheter framholdt videre at ettersom markedsverdien til Sementsverksmiðjan hf., enten man vurderte kontantstrømmen eller likvidasjonsverdien, var lavere enn salgsprisen på ISK 68 millioner, hadde verken Sementsverksmiðjan hf. eller Íslenskt sement ehf. mottatt noen økonomisk fordel i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Islandske myndigheter anså at i vurderingen av om det forelå statsstøtte, burde Overvåkningsorganet se på den samlede salgsprisen for selskapet, etter at eiendelene som var overflødig i sementproduksjonen var solgt tilbake til den islandske stat. *"Videre er det statens oppfatning at dersom Overvåkningsorganet kommer til at en [vurdering av kontantstrømmen] i selskapet er den riktige beregningsmåten for fastsettelse av salgsprisen [...] bør kontantstrømmetoden benyttes til å vurdere verdien av selskapet etter salget av eiendelene."*

Islandske myndigheter forklarte at staten ikke ønsket å forhandle en salgspris som tilsvarte en beregnet kontantstrømverdi for Sementsverksmiðjan hf. *"På grunn av de akkumulerte tapene i selskapet siden anbudet, ble det klart at for å kunne selge selskapet til kjøperen, ville det være nødvendig å omstrukturere selskapet. Staten ville kjøpe fra selskapet alle eiendeler som ikke var grunnleggende for produksjon og drift, for å redusere driftskostnadene og gjøre driften av selskapet bærekraftig."*

Av de ovennevnte grunner anså islandske myndigheter at transaksjonen ikke medførte statsstøtte. Dersom Overvåkningsorganet likevel skulle konkludere med at det dreide seg om statsstøtte, burde etter islandske myndigheters oppfatning slik støtte anses som berettiget i henhold til unntaket i EØS-

avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c), særlig bestemmelsene i retningslinjene for statsstøttes kapittel 16, som omstruktureringsstøtte til et foretak i vanskeligheter.

I et brev av 2. november 2006 anmodet islandske myndigheter Overvåkningsorganet å vurdere å ikke avslutte enkelte deler av de pågående undersøkelsene, ettersom *"man må se på alle aspekter av transaksjonen i sin helhet for å få en klar forståelse av saken"*.

5. Kommentarer fra tredje parter

5.1 Kommentarer fra Íslenskt sement ehf.

Ved brev av 20. februar 2005 sendte Íslenskt sement ehf. sine merknader til Overvåkningsorganets vedtak nr. 421/04/COL om å innlede formell undersøkelse i forbindelse med salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. I henhold til Íslenskt sement ehf. var statsstøtte ikke involvert i det ovennevnte salget. Selskapet kommenterte at: *"Íslenskt sement er overbevist om at markedsinvestor-prinsippet ble fulgt, særlig ettersom den samlede kjøpsprisen for Sementsverksmiðjan ved den aktuelle transaksjonen var minst tilsvarende, om ikke betydelig høyere enn, selskapets reelle markedsverdi."*

Íslenskt sement ehf. anså at en kontantstrømvurdering, slik det vanligvis benyttes ved verdifastsettelse av sementforetak, var den eneste rimelige måten å anslå selskapets verdi på. Foretaket hevdet imidlertid at den islandske staten ikke var villig til å forhandle på dette grunnlaget, ettersom det ville ført til en negativ kjøpspris. Dersom kontantstrømmetoden var blitt benyttet i tilfellet Sementsverksmiðjan, ville resultatet i henhold til Íslenskt sement ehf. blitt at markedsverdien var null eller endog negativ. Av denne grunn anså Íslenskt sement ehf. at verdien som ble oppnådd ved bruk av likvidasjonsmetoden, tilsvarte den maksimalt oppnåelige markedsverdien for selskapet på kjøpstidspunktet. Íslenskt sement ehf. argumenterte videre med at likvidasjonsverdien på ISK 69,6 millioner ikke tok hensyn til eventuelle utgifter i forbindelse med likvidasjon og nedlegging av driften, inkludert oppryddingsarbeider. Íslenskt sement ehf. hevdet at kjøpsprisen for aksjene i Sementsverksmiðjan hf. klart oversteg foretakets likvidasjonsverdi.

Íslenskt sement framhevet at de eiendelene som ble kjøpt av statskassen ikke ble solgt individuelt, men i forbindelse med salget av aksjene, som en integrert del av den samlede kjøpsavtalen. Følgelig må Overvåkningsorganet, *"i vurderingen av om det forelå statsstøtte ved salget av Sementsverksmiðjan, ikke foreta en individuell vurdering av hver eiendel som ble solgt, men må ta hensyn til virkningen salget av de individuelle eiendelene hadde på den samlede vurderingen av foretakets verdi på salgstidspunktet."*

5.2 Kommentarer fra Aalborg Portland Íslandi ehf.

Ved brev av 2. september 2005 sendte Aalborg Portland Íslandi ehf. sine merknader til Overvåkningsorganets vedtak nr. 421/04/COL om å innlede formell undersøkelse i forbindelse med salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. Selskapet delte de bekymringer og oppfatninger som ble uttrykt av Overvåkningsorganet i nevnte vedtak, men refererte også til den islandske stats overtakelse av pensjonsforpliktelsene til Sementsverksmiðjan hf., som ikke var tatt opp i Overvåkningsorganets vedtak.

II. VURDERING

1. Forekomst av statsstøtte ved salget av den islandske statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf.

I henhold til opplysninger gitt av islandske myndigheter solgte staten sine andeler i Sementsverksmiðjan hf. til en pris av ISK 68 millioner, i en transaksjon knyttet til at den islandske statskassen kjøpte en del av selskapets eiendeler som ikke var nødvendige for driften av selskapet. Selv om disse to elementene av transaksjonen er nært forbundet med hverandre, slik at det Íslenskt sement ehf. kjøpte var den operative delen av Sementsverksmiðjan hf. fritatt for eiendeler og aksjer som ikke var nødvendige for sementproduksjon, vil Overvåkningsorganet vurdere salget av aksjene i seg selv. Grunnen til dette er at den potensielle mottakeren av statsstøtte ved salget av den islandske statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. ville være Íslenskt sement ehf. Derimot ville den potensielle mottakeren av eventuell statsstøtte i forbindelse med omstruktureringen av eiendeler og forpliktelser i selskapet

foretatt i forbindelse med salget av aksjene være sementprodusenten selv, dvs. Sementsverksmiðjan hf. Det er fra dette firmaet at staten kjøpte diverse eiendeler og overtok pensjonsforpliktelser.

EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 fastsetter at:

”Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som virir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.”

Før det vurderes om det aktuelle salget innebærer statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61, vil Overvåkningsorganet vurdere den islandske regjeringens argumenter om at statsstøtte kan utelukkes som følge av anvendelsen av kapittel 18B i retningslinjene for statsstøtte, om *”Elementer av statsstøtte i forbindelse med offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger”*.

1.1. Retningslinjene for statsstøtte kapittel 18B, ”Elementer av statsstøtte i forbindelse med offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger”

Kapittel 18B i retningslinjene for statsstøtte, *”Elementer av statsstøtte i forbindelse med offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger”*, gir opplysninger om Overvåkningsorganets fortolkning og anvendelse av EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte når det gjelder offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger. Dersom prosedyrene fastsatt i retningslinjene for statsstøtte kapittel 18B om offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger er fulgt, foreligger det en presumpsjon om at det ikke dreier seg om statsstøtte.

Selv om islandske myndigheter ga melding om transaksjonen i forbindelse med salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf., var de av den oppfatning at salget hadde skjedd i samsvar med retningslinjene for statsstøtte kapittel 18B om salg av grunn og bygninger. Etter myndighetenes oppfatning forelå det derfor ikke statsstøtte i forbindelse med transaksjonen.

Som allerede angitt i vedtaket om å innlede formell undersøkelse, anser Overvåkningsorganet at kapittel 18B ikke kan anvendes på den aktuelle transaksjonen. Staten solgte ikke bare grunn og bygninger, men sine aksjer i et heleid foretak som fortsatte driften. Også om kapittel 18B skulle få anvendelse, ble prosedyrene beskrevet for å utelukke statsstøtte ikke fulgt.

Anbudsprosessen i det aktuelle tilfellet fulgte ikke definisjonen i avsnitt 18B.2.1 nr. 1 bokstav b). For det første var den ikke tilstrekkelig utlyst. Videre ble den bare brukt til å velge en framtidig kjøper som det deretter ble forhandlet om pris med. Når det gjelder den alternative prosedyren, dvs. salg på grunnlag av verdsetting foretatt av uavhengig takstmann, ble det i det aktuelle tilfellet brukt et takstfirma, MP-verðbréf hf., til å fastsette likvidasjonsverdien av Sementsverksmiðjan hf. Selskapet ble imidlertid solgt som et foretak i drift, der det var hensikten at sementproduksjonen ville fortsette. Under disse forhold kan man ikke uten nærmere vurdering anta at likvidasjonsverdien tilsvarer markedsverdien og utelukke at det foreligger statsstøtte.

Det synes nødvendig å avgjøre hva som er den best egnede framgangsmåten for å bestemme markedsverdien av et selskap i denne situasjonen, og foreta vurderingen på bakgrunn av dette. I det følgende gis en videre analyse av hva markedsprisen for selskapet kan være, og hvorvidt det var statsstøtte involvert ved salget av aksjene i Sementsverksmiðjan hf. til Íslenskt sement ehf.

1.2 Vurdering av statsstøtte ved salg av aksjer

For at et tiltak skal bli ansett som statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 må følgende kumulative vilkår være oppfylt:

- støtten må utgjøre en selektiv fordel
- støtten må gis av statsmidler
- støtten må vri eller true med å vri konkurransen
- og støtten må påvirke samhandelen mellom partene i EØS-avtalen.

En selektiv fordel – markedspris

Et tiltak som gir fordel for visse spesifikke mottakere, og som ikke er et generelt tiltak, oppfyller det første kravet ovenfor. Det er derfor nødvendig å fastslå om det aktuelle foretaket får en økonomisk

fordel som det ikke ville fått under normale markedsvilkår⁽¹⁰⁾. EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 skiller ikke mellom statlige inngrep ut fra årsak eller formål, men definerer dem med henblikk på deres virkning⁽¹¹⁾. Det følger av dette at konseptet om støtte er et objektive konsept, der prøvingen består av å se om et statstiltak gir en fordel for ett eller flere bestemte foretak⁽¹²⁾.

Å kjøpe eiendeler til en pris under markedsverdi utgjør i prinsippet en fordel. Dersom prisen Íslenskt sement ehf. har betalt for Sementsverksmiðjan hf. tilsvarer selskapets markedsverdi, har Íslenskt sement ehf. ikke fått noen fordel ved transaksjonen.

For å kunne fastslå om prisen Íslenskt sement ehf. betalte for statens aksjer var under markedsverdi, har Overvåkningsorganet gitt en uavhengig takstmann i oppdrag å foreta en verdsetting av Sementsverksmiðjan hf. på det tidspunktet salget fant sted. Den uavhengige takstmannen vurderte selskapets markedsverdi når hele transaksjonen var gjennomført, under hensyn til foretaket som fortsetter driften. Dette betyr at takstmannen vurderte markedsværdien av Sementsverksmiðjan hf. etter at den islandske statskassen hadde kjøpt tilbake en del aktiva i selskapet som ikke var nødvendige for sementproduksjonen⁽¹³⁾, og Finansdepartementet hadde tatt over selskapets pensjonsrelaterte forpliktelser. Med andre ord vurderte takstmannen markedsværdien av hva Íslenskt sement ehf. virkelig kjøpte, dvs. aksjene i et redusert foretak.

Etter takstmannens oppfatning er den eneste framgangsmåten som kan gi et inntrykk av et selskaps rimelige verdi ved en transaksjon som salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf., metoden med diskontering av beregnet framtidig kontantstrøm (verdi i bruk)⁽¹⁴⁾. Netto nåverdi av forventet kontantstrøm fra framtidig bruk av et anleggsmiddel utgjør en vurdering som en investor må gjøre i forbindelse med resultatet av et potensielt prosjekt. Vurderinger av kontantstrøm kan derfor variere avhengig av hver enkelt investors strategi. Etter den uavhengige takstmannens oppfatning var den beste tilnæringsmåten derfor å identifisere et spektrum av mulige utviklinger for værdien i bruk, og fastsette en øvre og nedre grense for disse. Islandske myndigheter ble bedt om å gi opplysninger og beregninger som var nødvendige for å fastslå disse grensene⁽¹⁵⁾, for å gi et inntrykk av den rimelige værdien av kjernevirksomheten, som er sementproduksjon. Når driftsværdien er fastsatt, vil alle aktiva som tilføres og ikke er del av kjernevirksomheten (som eventuelle finansmidler) utgjøre et tillegg til værdien, og eventuelle passiva (som eventuell gjeld eller andre finansielle forpliktelser) utgjøre en reduksjon.

Scenarioer for kontantstrøm framlagt av islandske myndigheter

På denne bakgrunn og på grunnlag av anmodningen fra takstmannen ble islandske myndigheter bedt om å framlegge to scenarioer, der scenario I forutsatte at sementimporten til Island stod for 30 % av markedet, og scenario II forutsatte ingen import. Scenario I (det såkalte pessimistiske scenarioet) ga en negativ netto nåverdi (heretter kalt NPV) av framtidig kontantstrøm på ca. ISK 1000 millioner, mens scenario II (det såkalte optimistiske scenarioet) ga en positiv NPV av framtidig kontantstrøm på ca. ISK 200 millioner. Ved å justere NPV-tallene ved å trekke fra langsiktige lån og legge til et overskudd i nåværende omløpsmidler, kom islandske myndigheter til anslåtte værdier på ISK -897 millioner for scenario I, og ISK 307 millioner for scenario II. Kapasitetsutnyttelse var avgjørende for variasjonen i resultatet. Variabel produksjonskostnad per tonn ble anslått til ISK 5749 i år med full kapasitetsutnyttelse (130 000 tonn) og ISK 7479 i år med svært lav kapasitetsutnyttelse (70 000 tonn). Det lå derfor en dobbel stordriftsfordel i beregningen, ettersom både de variable og per definisjon de faste kostnadene per tonn ble redusert med høyere produksjonsvolum⁽¹⁶⁾.

I sitt følgebrev argumenterte islandske myndigheter med at det optimistiske scenarioet ikke var realistisk, ettersom det forutsatte fravær av konkurranse på det islandske sementmarkedet. Med tanke på de investeringer den danske konkurrenten Aalborg Portland har gjort i anlegg, ble det sett som usannsynlig at konkurransen på det islandske sementmarkedet ville opphøre. Islandske myndigheter kommenterte ikke realismen i det mest pessimistiske scenarioet.

⁽¹⁰⁾ Sak C-39/94 *Syndicat français de l'Express international (SFEI) m.fl. mot La Poste m.fl.* [1996] saml I-3547, nr. 60, sak C-256/97 *DM Transport* [1999] saml I-3913, nr. 22; sak CT-116/01 og T-118/01 *P&O Ferries mot Kommisjonen* [2003] saml, nr. 112.

⁽¹¹⁾ Sak C-56/93 *Belgia mot Kommisjonen* [1996] saml I-723, nr. 79, og sak C-241/94 *Frankrike mot Kommisjonen* [1996] saml I-4551, nr. 19 og 20.

⁽¹²⁾ Sak T-67/94 *Ladbroke Racing mot Kommisjonen* [1998] saml II-1, nr. 52, og sak T-46/97 *SIC mot Kommisjonen* [2000] saml II-2125, nr. 83.

⁽¹³⁾ Som forutsatt i aksjekjøpsavtalen mellom den islandske regjering og Íslenskt sement ehf. og gjennomført på bakgrunn av bestemmelsene i kjøpsavtalen mellom Sementsverksmiðjan hf. og statskassen.

⁽¹⁴⁾ Takstmannens rapport, s. 2.

⁽¹⁵⁾ Overvåkningsorganets brev av 12. juli 2005.

⁽¹⁶⁾ Takstmannens rapport, s. 8.

Takstmannen kritiserte at islandske myndigheter hadde benyttet en høy diskonteringsrente (som omfattet en risikopremie) i modellene som var framlagt. En høy diskonteringsrente kan føre til at forpliktelsene som skyldes negativ kontantstrøm blir undervurdert, og dermed føre til at utsiktene framstår som urimelig lyse. Til tross for denne kritikken er imidlertid, for konsekvensens skyld, den reelle diskonteringsrenten på 12,4 % foreslått av islandske myndigheter brukt i analysen av de forskjellige scenarioene.

Omformulering av det pessimistiske scenarioet

Scenario I viser et foretak som kontinuerlig går med tap i en periode på tretti år, noe som virker fullstendig irrasjonelt. Ettersom takstmannens hensikt med det pessimistiske scenarioet var å komme fram til en nedre grense for mulige resultater, var scenario I som framlagt av de islandske myndigheter åpenbart utilstrekkelig⁽¹⁷⁾. Enhver rasjonell investeringsbeslutning er basert på en forventning om positiv avkastning. Spørsmålet melder seg om hvordan en rasjonell investor ville handle dersom den forventede positive avkastningen ikke oppstår. Et vanlig handlingsmønster i slike tilfeller er å minimere tapene når forventningene endres.

Følgelig omformulerte den uavhengige takstmannen det pessimistiske scenarioet på grunnlag av fem år med dårlig kapasitetsutnyttelse (82 000 tonn per år, lik gjennomsnittet i scenario I), lav salgpris på nivået fra 2003 (ISK 7071 per tonn) og en forutsetning om at selskapet vil bli avvirket etter fem års drift. Det ble videre antatt at all negativ kontantstrøm ble ført videre til eierne. I henhold til takstmannen virket dette som en rimelig strategi for et verste scenario, ettersom enhver rasjonell investeringsbeslutning ville være basert på en forventning om positiv avkastning og på en mulighet til å reagere dersom denne positive avkastningen ikke oppsto.

Et verste scenario som ville føre til at sementproduksjonen ble stanset etter fem år, ville føre til oppryddingsaktiviteter umiddelbart etterpå. Leieavtalen inngått mellom Sementsverksmiðjan hf. og Akranes by i juli 2003 fastsetter at "*dersom sementproduksjonen opphører i en kontinuerlig periode på 24 måneder, må Icelandic Cement Ltd. kondemnere materiellagringen for egen kostnad.*"⁽¹⁸⁾ På grunnlag av opplysningene gitt av islandske myndigheter er oppryddingskostnadene blitt anslått til ISK 460 millioner, formodentlig etter dagens priser.⁽¹⁹⁾

På dette grunnlaget ble det verste scenarioet utarbeidet ved å simulere fem års produksjon ved lavt nivå og sementpriser på 2003-nivå. Netto nåverdi av tilknyttede kontantstrømmer ble justert med gjeld og eiendeler som befant seg utenfor produksjonssyklusen ved innkjøpsdatoen. Nettovirkningen av alternativ bruk av anleggsmidlene (eksempelvis til import av sement) og oppryddingskostnader ble lagt til.

I henhold til omformuleringen foretatt av den uavhengige takstmannen gav en kontantstrøm-simulering foretatt på disse premissene en negativ kontantstrøm fra driften på ISK 144 millioner hvert år i fem år, og en netto nåverdi av et negativt utlegg på ISK 360 millioner det sjette året. Den diskonterte verdien til disse kontantstrømmene ble beregnet til ISK -691 millioner, og etter justering for balanseposter utenfor driftssyklusen ble verdien av investeringen fastsatt til ISK -332 millioner.

Omformulering av det optimistiske scenarioet

Formålet med det optimistiske scenarioet var å fastsette en øvre grense for de mulige resultatene. Hovedelementet i et optimistisk scenario var at driften skulle gå i balanse etter fem år. Startpunktet var det første driftsåret etter privatisering, med en antatt produksjon på 100 000 tonn, en sementpris på ISK 7489, variable kostnader som fastsatt i kostnadsformelen (ISK 6381 per tonn) og faste kostnader som antatt i scenario I (ISK 127 millioner). Den årlige virkningen av reinvesteringer på kontantstrømmen ble anslått til ISK 40 millioner, noe som godt kunne overstige avskrivningen. På grunnlag av disse forutsetningene ble netto kontantstrøm for det første året beregnet til ISK -38 millioner. Senere ville netto kontantstrøm gradvis forbedre seg i løpet av fem år til null i det sjette året.

Netto nåverdi av kontantstrømmene i de første fem driftsårene ble anslått til ISK -59 millioner. Antatt at driftsresultatet ville være tilnærmet null etterpå, ble nåverdien av igangværende drift i påfølgende

⁽¹⁷⁾ Takstmannens rapport, s. 8.

⁽¹⁸⁾ Leieavtale av 2. oktober 2003 mellom Akranes by og Sementsverksmiðjan hf.

⁽¹⁹⁾ Takstmannens rapport, s. 9.

år satt til null. I dette scenarioet så takstmannen det som rimelig at utsatt skatteta⁽²⁰⁾ ikke ville bli utnyttet i de første årene. Resultatet av driften ble justert med balanseposter utenfor driftssyklusen (på samme måte som i det pessimistiske scenarioet), og dette gav en netto nåverdi på ISK 300 millioner. Takstmannen benyttet igjen en diskonteringsrente på 12,4 %, som i det pessimistiske scenarioet. Han påpekte at dette bare gjenspeilet kostnaden ved aksjekapitalen (før skatt), mens investeringsprosjektet ved dette scenarioet normalt ville bli finansiert i stor grad ved lån, noe som reduserte den samlede nødvendige avkastningen. Lavere rente ville gi et mindre positivt resultat, ettersom kontantstrømmene det er tale om, alle er negative. Han påpekte imidlertid at det var viktig å benytte samme rentesats konsekvent i alle scenarioene.

Sammendrag

På grunnlag av de ovennevnte vurderingene er det etter den uavhengige takstmannens oppfatning riktig å fastsette en øvre og nedre grense for rimelige verddivurderinger ved å diskontere framtidig kontantstrøm. Den nedre grensen ville være knyttet til det pessimistiske scenarioet, der sementproduksjonen ville opphøre etter noen års drift som fører til at eierne konkluderer med at driften ikke ville kunne gå med overskudd. I tillegg til belastningen på ressursene fra disse tapsbringende årene ville selskapet måtte påta seg oppryddingskostnader ved avslutningen av produksjonen⁽²¹⁾. På den positive siden i dette scenarioet er innledende aksjer og finansielle ressurser som ville gi inntekter når de likvideres, samt alternativ bruk av visse anleggsmidler. På grunnlag av kontantstrømvurderinger ble den laveste markedsverdien til Sementsverksmiðjan hf. anslått til ISK -322 millioner.

Den øvre grensen ville være fastsatt ved det optimistiske scenarioet, der lønnsomheten i sementproduksjonen gradvis øker, og den går i balanse etter noen år. Som i det pessimistiske scenarioet ville de første årene føre til tap som tappet selskapet for ressurser, om enn i mindre grad. Netto nåverdi av driften etter at break-even var nådd ble ansett som mest sannsynlig svært liten, og ble derfor ikke tatt med i beregningen. Også i dette scenarioet inngår positive bidrag fra innledende aksjer og finansielle poster. På grunnlag av kontantstrømvurderinger ble den høyeste markedsverdien til Sementsverksmiðjan hf. anslått til ISK 300 millioner.

Kontantstrøm-beregningene antydte derfor et spenn for rimelig verdi som fordelte seg temmelig symmetrisk rundt null, der rimelig sannsynlige resultater varierte innenfor området $\pm$ ISK 300 millioner.

Private interesser

I noen tilfeller kan en avtalt transaksjon avvike fra en observerbar eller hypotetisk markedsverdi ettersom den ene parten i transaksjonen har identifiserbare private interesser i denne. Etter takstmannens syn finnes det åpenbare private interesser i transaksjonen der Íslenskt sement ehf. overtar statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf., og dette kan ha påvirket prisen.

Íslenskt sement ehf. var et konsortium som ble opprettet for å kjøpe statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf., og består av følgende tre foretak: BM Valla, Björgun og Norcem. BM Valla er et større byggefirma på Island, og en stor kjøper av sement. I henhold til informasjon gitt på møtet mellom representanter for Overvåkningsorganet, den uavhengige takstmannen, representanter for islandske myndigheter og Íslenskt sement ehf. har BM Valla to strategiske interesser i det islandske sementforetaket. Den ene er å sikre at sementtilførselen til det islandske markedet ikke skal bli dominert av én enkelt leverandør. Den andre interessen er å opprettholde lokal produktutvikling og kompetanse, til langsiktig fordel særlig for anleggsbransjen, og der det tas hensyn til de tekniske særtrekkene ved det islandske markedet.

Björgun leverer skjellsand til Sementsverksmiðjan hf. Dersom lokal sementproduksjon opphører, ville Björgun ikke ha alternativ avsetning for sine produkter.

Norcem er en norsk sementprodusent som eies av det tyske konsernet Heidelberg Zement. Norcem kan ha strategiske og konkurransemessige interesser i å styrke sitt nærvær på det islandske markedet.

⁽²⁰⁾ Eventuelle skatteta⁽²⁰⁾ i ett år kan motregnes mot tidligere innbetalt skatt i de siste årene eller kan brukes til å redusere skyldig skatt i de neste årene.

⁽²¹⁾ Som nevnt ovenfor er statens rent moralske forpliktelse til å rydde opp på produksjonsstedet i Akranes blitt gjort til en juridisk forpliktelse for Sementsverksmiðjan hf. gjennom inngåelsen av leieavtalen for tomten i Akranes mellom selskapet og Akranes by.

I lys av de spesifikke omstendighetene for konsortiet av kjøpere anser den uavhengige takstmannen i dette tilfellet at den avtalte prisen er blitt påvirket av at det foreligger private interesser.

Av disse grunner konkluderer takstmannen⁽²²⁾ med at *"selv om jeg synes den avtalte prisen på ISK 68 millioner er noe i høyeste laget, kan det være elementer i situasjonen på eiernes side som øker sannsynligheten for at de kan få igjen kostnadene ved investeringen"*.

Overvåkningsorganet har vurdert opplysningene og tallene som er framlagt av islandske myndigheter, og gått nøye gjennom takstmannens vurdering og rapport. Etter Overvåkningsorganets oppfatning viser takstmannens analyse en rimelig måte å fastsette verdien av Sementsverksmiðjan hf. på. Som det allerede er angitt i vedtak nr. 421/04/COL om å innlede formell undersøkelse, kan man ikke anta at likvidasjonsverdien av et foretak der driften er ventet å fortsette, utgjør markedsverdien. I tråd med takstmannens analyse anser Overvåkningsorganet at en analyse av diskontert kontantstrøm er en egnet metode for å beregne verdien av et foretak som i det foreliggende tilfellet. Overvåkningsorganet anser imidlertid at en vurdering av foretakets verdi på transaksjonstidspunktet åpenbart må omfattes med betydelig usikkerhet. Etter Overvåkningsorganets oppfatning er det derfor rimelig å studere forskjellige scenarioer, slik takstmannen gjorde, for å fastsette et område det er rimelig å anta at foretakets verdi ligger innenfor. Salgsprisen for statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. ligger innenfor området som er fastsatt, og endog over middelverdien, som var omtrent null.

Islandske myndigheter hadde videre fastsatt at foretakets likvidasjonsverdi tilsvarte ISK 69,6 millioner. En avtale mellom Akranes kommune og Sementsverksmiðjan hf. av 31. juli 2003 fastsetter at: *"dersom klinkerproduksjonen opphører i en kontinuerlig periode på 24 måneder, må Iceland Cement Ltd kondemnere materiellagringen for egen kostnad."* Likvidasjonsverdien av Sementsverksmiðjan hf. var derfor lavere enn ISK 69,6 millioner ettersom det måtte tas hensyn til kostnadene ved å kondemnere materiellageret som fastsatt i den ovennevnte bindende avtalen⁽²³⁾. Prisen som Íslenskt sement ehf. betalte for statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. var følgelig høyere enn foretakets likvidasjonsverdi.

2. Konklusjon

På bakgrunn av disse betraktninger kan ikke Overvåkningsorganet se at foretaket ble solgt til en pris under markedsverdi. Overvåkningsorganet kan derfor ikke konkludere med at Íslenskt sement ehf., som et foretak opprettet av en investorgruppe for å kjøpe statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf., ble begunstiget i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

For at et tiltak skal bli ansett som statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, må fire kumulative vilkår være oppfylt. På bakgrunn av den foregående vurderingen har Overvåkningsorganet ikke sett grunnlag for å undersøke noen av de tre andre vilkårene som må være oppfylt for at et tiltak skal bli ansett som statsstøtte. Ettersom Íslenskt sement ehf. ikke har fått noen fordel, er det Overvåkningsorganets oppfatning at salget av statens aksjer i Sementsverksmiðjan hf. til investorgruppen Íslenskt sement ehf. ikke utgjør statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Dette vedtaket om å avslutte undersøkelsen i forbindelse med salget av statens aksjer til Íslenskt sement ehf. til en pris av ISK 68 millioner, som utgjør del av den formelle undersøkelsen som ble innledet ved Overvåkningsorganets vedtak nr. 421/04/COL og utvidet ved vedtak nr. 367/06/COL, berører ikke resultatet av den gjenstående undersøkelsen.–

⁽²²⁾ Takstmannens rapport, s. 13.

⁽²³⁾ Ved fastsettelsen av likvidasjonsverdien som ble foretatt av MP Verdbref i mars 2003 er kostnadene ved riving og opprydding på fabrikkområdet (bygninger og maskineri) anslått til ISK 460 millioner. Selv om dette tallet ikke skulle være fullstendig nøyaktig, gir det et inntrykk av at det foreligger heftelser på Sementsverksmiðjan som kan redusere den beregnede likvidasjonsverdien betydelig.

GJORT FØLGENDE VEDTAK:

Artikkel 1

EFTAs overvåkningsorgan anser at den islandske stats salg av sine aksjer i Sementsverksmiðjan hf. til Íslenskt Sement ehf. til en pris av ISK 68 millioner, ikke innebærer statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til republikken Island.

Artikkel 3

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel, 29. november 2006

For EFTAs overvåkningsorgan

Bjørn T. Grydeland

President

Kristján A. Stefánsson

Medlem av kollegiet

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning

2009/EØS/23/02

(Sak COMP/M.5380 – Air France-KLM/Royal Air Maroc/JV)**Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 8. april 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der Air France KLM Group ("Air France KLM", Frankrike) og Groupe Royal Air Maroc ("RAM", Marokko) i fellesskap overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det marokkanske foretaket Aerotechnic Industries S.A., som hittil har vært kontrollert av Compagnie Royal Air Maroc. Overtakelsen skjer ved kjøp av aksjer i et eksisterende foretak som skal bli et fellesforetak.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Air France: lufttransport av passasjerer og gods, samt vedlikehold og reparasjon av fly
  - Royal Air Maroc: lufttransport av passasjerer og gods, samt vedlikehold og reparasjon av fly
  - Aerotechnic Industries S.A.: vedlikehold og reparasjon av fly
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 103 av 5.5.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5380 – Air France-KLM/Royal Air Maroc/JV, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5496 – Vattenfall/Nuon)

2009/EØS/23/03

1. Kommisjonen mottok 28. april 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det svenske foretaket Vattenfall AB ("Vattenfall"), heleid av den svenske stat, ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det nederlandske foretaket N.V. Nuon Energy ("Nuon Energy"), tidligere kjent som n.v. Nuon PBL Holding, som nå eies av lokale og regionale myndigheter i Nederland.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Vattenfall: forskjellige aktiviteter i elektrisitetssektoren i forskjellige europeiske land, og i mindre målestokk også aktive i gasssektoren
  - Nuon: forskjellige aktiviteter i energisektoren, deriblant produksjon og levering av elektrisk kraft, gass, varme og kjøling, hovedsakelig i Nederland, men også i Belgia og i mindre målestokk i Tyskland
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 104 av 6.5.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5496 – Vattenfall/Nuon, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2009/EØS/23/04****(Sak COMP/M.5507 – Q-Cells/Good Energies/NorSun/Sunfilm)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 27. april 2009 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretakene Q-Cells SE ("Q-Cells", Tyskland), Good Energies Investments 2 B.V. ("Good Energies", Nederland, kontrollert av COFRA Holding AG ("COFRA", Sveits)) og NorSun AS ("NorSun", Norge) ved kjøp av aksjer og eiendeler i fellesskap overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det tyske foretaket Sunfilm AG ("Sunfilm").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Q-Cells: framstilling og salg av solceller, solmoduler og komplette solenergisystemer
  - Good Energies: investeringer i foretak innen fornybar energi, særlig solkraft og vindkraft
  - NorSun: framstilling og salg av monokrystallinske silisiumskiver, som brukes til produksjon av solceller og solcellemoduler
  - Sunfilm: framstilling og salg av solcellemoduler basert på tynnfilms-silisiumteknologi på glass i tandemoppstilling
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 104 av 6.5.2009. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5507 – Q-Cells/Good Energies/NorSun/Sunfilm, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Statsstøtte – Nederland**2009/EØS/23/05****Statsstøtte C 5/09 (tidl. N 210/08) – Fritak for miljøavgift for keramikkprodusenter i Nederland****Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2**

Kommisjonen har besluttet å innlede formell undersøkelse etter EF-traktatens artikkel 88 nr. 2 med hensyn til ovennevnte støtteordning, se [EUT C 96 av 25.4.2009, s. 16](#).

Interesserte parter kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at denne oppsummeringen og følgebrevet ble offentliggjort i EUT, til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks: +32 22 96 12 42

Merknadene vil bli oversendt til Nederland. En part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

Statsstøtte – Frankrike**2009/EØS/23/06****Statsstøtte C 17/07 (tidl. NN 19/07) – Regulerte strømpriser i Frankrike – Forlenging av ordningen****Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2**

Kommisjonen har besluttet å innlede formell undersøkelse etter EF-traktatens artikkel 88 nr. 2 med hensyn til ovennevnte støtteordning, se [EUT C 96 av 25.4.2009, s. 18](#).

Interesserte parter kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at denne oppsummeringen og følgebrevet ble offentliggjort i EUT, til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
SPA 3 6/5
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks: +32 22 96 12 42

Merknadene vil bli oversendt til Frankrike. En part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

**Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av artikkel 16 nr. 4 i 2009/EØS/23/07
europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1008/2008 om felles regler for drift av
ruteflyging i Fellesskapet**

Forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging

Medlemsstat	Spania
Aktuell rute	Almería–Sevilla
Ikrafttredelsesdato for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste	Dato for offentliggjøring av denne meldingen i EUT (29.4.2009)
Adresse der den fullstendige teksten og eventuell relevant informasjon og/eller dokumentasjon i forbindelse med forpliktelsen til å yte offentlig tjeneste kan fås	Dirección General de Aviación Civil Subdirección General de Transporte Aéreo Area de Explotación Tlf.: +34 91 59 77 505 Faks: +34 91 59 78 643 e-post: mmederos@fomento.es

**Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/EØS/23/08
94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og
utvinning av hydrokarboner⁽¹⁾**

(Kunngjøring i forbindelse med søknad om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Chevry-lisensen")

Den 12. desember 2008 søkte foretaket Poros SAS, som har forretningskontor i 145, rue Michel Carré, 95100 Argenteuil (Frankrike), om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Chevry-lisensen", i en periode på fem år i et ca. 395 km² stort område i departementene Seine-Saint Denis, Val de Marne og Essone.

Området som dekkes av denne tillatelsen ligger innenfor en perimenter avgrenset av lengde- og breddegrader som møtes i punktene definert under ved deres geografiske koordinater, der basismeridianen går gjennom Paris.

Punkt	Lengdegrad	Breddegrad
A	0,20 °Ø	54,40 °N
B	0,40 °Ø	54,40 °N
C	0,40 °Ø	54,10 °N
D	0,20 °Ø	54,10 °N

Innsending av søknader og kriterier for tildeling

De opprinnelige søkerne og eventuelle andre søkere må dokumentere at de oppfyller kravene for tillatelse som fastsatt i artikkel 4 og 5 i dekret 2006-648 av 2. juni 2006 om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring (fransk rettstidende av 3. juni 2006).

Foretak som ønsker det kan sende inn en konkurrerende søknad innen 90 dager etter at denne melding ble kunngjort, EUT C 96 av 25.4.2009, s. 35, etter framgangsmåten beskrevet i en kunngjøring om tildeling av tillatelser til utvinning av hydrokarboner i Frankrike, offentliggjort i De europeiske fellesskaps tidende

⁽¹⁾ EFT L 164 av 30.6.1994, s. 3.

C 374 av 30.12.1994, s. 11, og fastsatt ved dekret 2006-648 om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring. Eventuelle konkurrerende søknader må sendes til den ansvarlige ministeren for gruvedrift på adressen som er oppgitt nedenfor.

Beslutninger om den innledende søknaden og eventuelle konkurrerende søknader vil bli truffet på bakgrunn av kriteriene for tildeling av utvinningstillatelser som fastsatt i artikkel 6 i ovennevnte dekret, senest 12. desember 2010.

Krav og vilkår i forbindelse med drift og opphør av drift

Søkere henvises til gruvelovens artikkel 79 og 79.1 og til dekret 2006-649 av 2. juni 2006 om gruvedrift, underjordisk lagring og regler i den forbindelse (fransk rettstidende av 3. juni 2006).

Ytterligere informasjon kan fås fra: Ministère de l'écologie, de l'énergie, du développement durable et de l'aménagement du territoire (Direction générale de l'énergie et climat, Direction de l'énergie, Sous-direction de la sécurité d'approvisionnement et des nouveaux produits énergétiques, bureau exploration production des hydrocarbures), 41 boulevard Vincent Auriol, F-75703 Paris Cedex 13, FRANCE (tlf. +33 144 973 202, faks +33 153 941 440).

De ovennevnte lover og forskrifter er tilgjengelige på:

<http://www.legifrance.gouv.fr>

Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner⁽¹⁾ **2009/EØS/23/09**

(Kunngjøring i forbindelse med søknad om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Obernai-lisensen")

Den 18. desember 2008 søkte foretaket Thermopyles SAS, som har forretningskontor i 50, rue du Midi, F-94300 Vincennes (Frankrike), om enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Obernai-lisensen", i en periode på fem år i et ca. 133 km² stort område som omfatter del av departementet Bas Rhin.

Området som dekkes av denne tillatelsen ligger innenfor en perimeter avgrenset av lengde- og breddegrader som møtes i punktene definert under ved deres geografiske koordinater, der basismeridianen går gjennom Paris.

Punkt	Lengdegrad	Breddegrad
A	5,90 °Ø	53,90 °N
B	5,70 °Ø	53,90 °N
C	5,70 °Ø	53,80 °N
D	5,90 °Ø	53,80 °N

⁽¹⁾ EFT L 164 av 30.6.1994, s. 3.

Innsending av søknader og kriterier for tildeling

De opprinnelige søkerne og eventuelle andre søkere må dokumentere at de oppfyller kravene for tillatelse som fastsatt i artikkel 4 og 5 i dekret 2006-648 av 2. juni 2006 om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring (fransk rettsidende av 3. juni 2006).

Foretak som ønsker det kan sende inn en konkurrerende søknad innen 90 dager etter at denne melding ble kunngjort, EUT C 96 av 25.4.2009, s. 36, etter framgangsmåten beskrevet i en kunngjøring om tildeling av tillatelser til utvinning av hydrokarboner i Frankrike, offentliggjort i *De europeiske fellesskaps tidende* C 374 av 30.12.1994, s. 11 og fastsatt ved dekret 2006-648 om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring. Eventuelle konkurrerende søknader må sendes til den ansvarlige ministeren for gruvedrift på adressen som er oppgitt nedenfor.

Beslutninger om den innledende søknaden og eventuelle konkurrerende søknader vil bli truffet på bakgrunn av kriteriene for tildeling av utvinningstillatelser som fastsatt i artikkel 6 i ovennevnte dekret, senest 19. desember 2010.

Krav og vilkår i forbindelse med drift og opphør av drift

Søkere henvises til gruvelovens artikkel 79 og 79.1 og til dekret 2006-649 av 2. juni 2006 om gruvedrift, underjordisk lagring og regler i den forbindelse (fransk rettsidende av 3. juni 2006).

Ytterligere informasjon kan fås fra: Ministère de l'écologie, de l'énergie, du développement durable et de l'aménagement du territoire (Direction générale de l'énergie et du climat, Direction de l'énergie, Sous-direction de la sécurité d'approvisionnement et des nouveaux produits énergétiques, bureau exploration production des hydrocarbures), 41, boulevard Vincent Auriol, F-75703 Paris Cedex 13, FRANCE (tlf. +33 144 972 302, faks +33 153 941 440).

De ovennevnte lover og forskrifter er tilgjengelige på:

<http://www.legifrance.gouv.fr>

Innbydelse til å sende inn forslag – EACEA/06/09

2009/EØS/23/10

Programmet "Livslang læring"

Støtte til å utvikle og gjennomføre det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner (EQF), herunder nasjonale og sektorbaserte rammeverk for kvalifikasjoner

1. Formål og beskrivelse

Formålet med denne innbydelsen er å gi støtte til ca. 6–8 forslag, med deltakelse fra det maksimale antall land og sektorer, for å organisere tiltak for å fremme konsortier som vil bidra til vellykket og varig gjennomføring av EQF, som en overordnet ramme for å lette mobilitet og livslang læring, gjennom:

- støtte til å utvikle, fremme og anvende utvikling av metoder basert på læringsresultater for alle kvalifikasjoner og alle nivåer
- støtte til å utvikle og gjennomføre overordnede nasjonale rammeverk for kvalifikasjoner (NQF), basert på læringsresultater på alle nivåer
- støtte til at nasjonale kvalifikasjonsnivåer refererer til EQF på en åpen og troverdig måte, som skaper gjensidig tillit mellom land og sektorer

2. Hvem kan søke?

Denne innbydelsen er særlig rettet mot samarbeid mellom europeiske, nasjonale, regionale og sektorbaserte organisasjoner, herunder for eksempel departementer, kvalifikasjonsmyndigheter, sektorbaserte organisasjoner, partene i arbeidslivet og andre viktige interessenter når det gjelder kvalifikasjonssystemer. Søkerne bør også være tilstrekkelig representative med tanke på de sektorer, arbeidsmarkeder eller utdannings- og opplæringsystem(er) prosjektet skal fremme.

Søknader kan bare framsettes av konsortier som består av organisasjoner fra minst sju forskjellige søkeberettigede land.

Organisasjoner (inkludert partnerorganisasjoner) etablert i et av følgende land kan søke:

- de 27 EU-medlemsstatene
- de tre EFTA EØS-statene (Island, Liechtenstein, Norge)
- Tyrkia.

Minst tre av landene i konsortiet må være EU-medlemsstater.

3. Aktiviteter som kan finansieres

Støtteberettigede aktiviteter under denne innkallingen, som vil bli gjennomført av konsortier, kan omfatte prosjekter som oppretter nettverk der gjensidig utveksling av erfaring gir konkrete resultater og varige løsninger (dvs. ut over prosjektets levetid). De forventede konkrete resultatene av prosjektet og foreslåtte løsninger må være presist formulert og gjort uttrykkelige i søknaden.

Aktivitetene kan for eksempel omfatte:

- undersøkelser og forskning på det valgte området for å identifisere saker, utfordringer og hindringer
- workshops og seminarer for å undersøke utfordringene og foreslå løsninger
- opprette spesialiserte arbeidsgrupper og nettverk for å finne fram til løsninger
- utarbeide veiledninger og annet informasjonsverktøy/håndbøker for å bistå eksperter og andre aktører i å tolke og anvende EQF, utarbeide oversettelser der det er nødvendig
- fremme kunnskap om prosjektaktivitetene og spre resultatene til relevante aktører

Prosjekter må starte mellom 1. januar 2010 og 31. mars 2010. Maksimumsvarighet for prosjekter er 24 måneder.

4. Kriterier for tildeling

Støtteberettigede søknader vil bli vurdert ut fra følgende kriterier:

1. Relevans (15 %)
2. Metodologisk kvalitet (15 %)
3. Arbeidsprogrammets kvalitet (10 %)
4. Samarbeidets kvalitet (20 %)
5. Forhold mellom kostnader og resultater (10 %)
6. Spredning (15 %)
7. Virkning (15 %)

5. Budsjet

Det samlede beløpet som er øremerket til samfinansiering av prosjekter, er EUR 2 millioner. Støtten vil være mellom EUR 200 000 og EUR 300 000 per prosjekt.

Det totale bidraget fra Fellesskapet vil ikke overstige 75 % av de støtteberettigede kostnadene.

Forvaltningsorganet forbeholder seg retten til ikke å fordele alle de tilgjengelige midlene.

6. Søknadsfrist

Søknader må sendes til EACEA (Forvaltningsorganet for undervisning, audiovisuelle medier og kultur) senest 14. august 2009:

Education, Audiovisual & Culture Executive Agency
Life Long Learning Programme, Key Activity 1 – EQF
Call for Proposals EACEA/06/09
Avenue du Bourget 1 (BOU2 2/145)
B-1140 Brussel

Bare søknader som er utfylt elektronisk på det offisielle søknadsskjemaet, er fullstendige, og er rettmessig undertegnet av en person som har fullmakt til å inngå juridisk bindende forpliktelser på vegne av søkerorganisasjonen, vil bli godtatt.

Søknader sendt per faks eller bare per e-post vil ikke bli godkjent.

7. Ytterligere opplysninger

Retningslinjene for innbydelsen i sin helhet og søknadsskjema finnes på

http://eacea.ec.europa.eu/lfp/funding/2009/index_en.htm

Søknader må sendes inn på det fastsatte skjemaet, med alle opplysninger og alle vedlegg det bes om.

Innbydelse til å sende inn forslag – EACEA/07/09

2009/EØS/23/11

Programmet "Livslang læring"

Støtte til europeisk samarbeid innenfor utdanning og opplæring

Nærmere opplysninger om denne utlysningen er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* C 98 av 29.4.2009, side 16.